

MUSEUM IN 'T HOUTEN HUIS

Het museum van het landelijke Alkmaar & Het Schermereiland

Vastgesteld door: Bestuur Stichting Museum In 't Houten Huis | Status: Definitieve Eindversie voor Publicatie

Inhoudsopgave

1. **Inleiding** (Voorwoord, Inleiding, Doelstelling, Visie, Missie, Governance & Inclusie)
2. **De Collectie** (Werkterrein, Historie, Kerncollectie, Beheer, Digitalisering & Behoud)
3. **Presentatie** (Vernieuwing Vaste Opstelling, Storytelling & Fysieke Uitbreiding)
4. **Publieksbereik & Communicatie** (Doelgroepen, Rebranding, Website & Stakeholders)
5. **Educatie** (Basisonderwijs, Maatwerk & Publiekseducatie)
6. **Aanvullend Aanbod** (Raadhuis van Graft & Museumboot Maria-Lijntje)
7. **Organisatie & Financiën** (Bestuur, Vrijwilligers, Huisvesting & Prestatie-afspraken)
8. **Bestuurlijke Cyclus** (Borging, Werkplannen, Kwartaalevaluaties & Verantwoording)

1. Inleiding

1.1 Voorwoord

Museum In 't Houten Huis is al ruim 85 jaar een bepalend begrip in de regio. Het museum vertelt het rijke verhaal van het historische Schermereiland en profileert zich nadrukkelijk als het museum van het landelijke gebied van de gemeente Alkmaar. Het beheergebied omvat niet alleen De Rijk, maar uitdrukkelijk ook de waardevolle polders, dorpen en cultuurlandschappen van het Schermereiland, de Schermer, de Starnmeer, de Mijzenpolder, Marken-Binnen, Driehuizen, Noordeinde, Grootschermer, Schermerhorn, Zuidschermer, Oterleek en Stompvoren.

Dankzij de gedreven inzet van het bestuur, het personeel en een grote groep vrijwilligers heeft het museum zich ontwikkeld tot een professionele erfgoedinstelling. In de beleidsperiode 2026–2030 zet het museum een belangrijke volgende stap in zijn modernisering en professionalisering. Met de voorbereidingen voor een fysieke uitbreiding van het museumgebouw – inclusief een geconditioneerd depot, een multifunctionele ontvangstruimte voor schoolklassen en gezelschappen, en moderne flexibele werkplekken – legt het museum een stevig fundament voor de toekomst.

Parallel aan deze fysieke uitbreiding wordt de vaste presentatie vernieuwd. Het unieke verhaal van het landelijke en maritieme cultuurlandschap wordt op een eigentijdse, gelaagde en aantrekkelijke wijze gepresenteerd aan een breed publiek. Museum In 't Houten Huis bouwt hiermee verder aan een toekomstbestendige en maatschappelijk diep verankerde erfgoedinstelling.

1.2 Inleiding

De realisatie van de fysieke uitbreiding biedt cruciale nieuwe mogelijkheden voor de publiekswerking. De nieuwe ontvangstruimte stelt het museum in staat om grotere gezelschappen en schoolklassen gastvrij en efficiënter te ontvangen. Voor het basisonderwijs is voor elk leerjaar een lesprogramma ontwikkeld dat direct aansluit bij de regionale geschiedenis en

de eigen collectie. Met een geschikte ruimte voor introductie en verwerking krijgt dit educatieve aanbod de benodigde kwaliteitsimpuls.

De vaste opstelling van het museum, daterend uit 2004, ondergaat in de periode 2026–2030 een grondige transformatie. De vernieuwde opstelling biedt gelaagde informatievoorziening: van een eerste en visueel aantrekkelijke kennismaking tot inhoudelijke verdieping voor historisch geïnteresseerden. Hiermee wil het museum nieuwe doelgroepen aanspreken, waaronder gezinnen met kinderen tot 12 jaar en bezoekers in de leeftijd van 18 tot 45 jaar.

Naast de vaste presentatie positioneert het museum zich midden in de samenleving. Door actuele en maatschappelijke thema's te verwerken in wisselende tentoonstellingen en nauw samen te werken met regionale partners (zoals de Oudheidkundige Vereniging het Schermereiland, Stichting Kleurrijk De Rijk, het Midwinterfeest De Rijk en Land van Leeghwater), blijft het museum relevant voor een breed en divers publiek. Ook de lezingenreeks in De Groene Zwaan en de actieve rol als erfgoedconsulent voor omliggende instellingen dragen bij aan de brede erfgoedzorg in het landelijke Alkmaar.

Om deze ambities te verwezenlijken zet het museum in op een duurzame financiële structuur, waarin gemeentelijke prestatieafspraken, eigen inkomsten en projectsubsidies van cultuurfondsen elkaar versterken. Een professionele samenwerking tussen de betaalde krachten en het vrijwilligerscorps vormt hierbij het kloppend hart van de organisatie.

1.3 Doelstelling

De stichting heeft ten doel het beheer en behoud van Museum In 't Houten Huis en de daarin ondergebrachte collectie. Daarnaast stelt de stichting zich ten doel het kweken van belangstelling voor, en het verzamelen en in stand houden van, alles wat op cultuurhistorisch en museaal gebied betrekking heeft op het landelijke gebied van de gemeente Alkmaar – in het bijzonder het Schermereiland, de Schermer en de Starnmeer.

Bij het realiseren van de doelstelling staan de volgende kernactiviteiten centraal:

- Het opbouwen, documenteren, beheren, behouden en toegankelijk maken van de collectie (zowel roerend als immaterieel erfgoed).
- Het ontwerpen en realiseren van vernieuwende en aantrekkelijke tentoonstellingen.
- Het verzamelen en overdragen van historische kennis over de regio.
- Het verlenen van hoogwaardige educatieve diensten aan het onderwijs en spontane bezoekers.
- Het intensief samenwerken met regionale erfgoedinstellingen, gemeentelijke diensten en de toeristische sector.
- Het actief betrekken van diverse maatschappelijke en demografische doelgroepen bij het museum.

Visie & Missie

Visie: Museum In 't Houten Huis staat als dé erfgoedinstelling van het landelijke Alkmaar midden in de samenleving. Het museum verbindt verleden, heden en toekomst door betekenisvolle verhalen te vertellen over geschiedenis, cultuur, het unieke polderlandschap en kunst.

Missie: Museum In 't Houten Huis verzamelt, bewaart, beheert, onderzoekt, publiceert en presenteert cultuurhistorische voorwerpen en kunstobjecten van het landelijke gebied rond Alkmaar. Het museum geeft dit erfgoed op eigentijdse, fysieke én digitale wijze betekenis voor een breed en divers publiek.

1.6 Governance Code Cultuur & Museumnorm

Als geregistreerd museum en lid van de Museumvereniging voldoet Museum In 't Houten Huis aan de landelijke Museumnorm. Een integraal onderdeel van de toetsing voor het Museumregister is de naleving van de **Governance Code Cultuur**. Het bestuur hanteert deze code als leidraad voor goed bestuur, integer handelen, adequaat toezicht en transparante

verantwoording over het gehele besturingsproces. Daarnaast volgt het museum de richtlijnen van de **Fair Practice Code** en de **Ethische Code voor Musea**.

1.7 Code Diversiteit & Inclusie

Het museum onderschrijft de **Code Diversiteit & Inclusie** en streeft ernaar een toegankelijke en gastvrije plek te zijn voor iedereen, ongeacht achtergrond, leeftijd of identiteit. Inclusie betekent voor Museum In 't Houten Huis dat bezoekers, vrijwilligers, medewerkers en samenwerkingspartners zich gehoord, gewaardeerd en veilig voelen. Het museum wil de fysieke, informatieve, digitale, sociale en financiële drempels tot het erfgoed zo laag mogelijk houden.

2. De collectie

2.1 Algemeen & Verzamelgebied

Het verzamelgebied van Museum In 't Houten Huis omvat de historische regio van het Schermereiland, de Schermer, de Starnmeer en de omliggende polders en dorpen binnen het landelijke Alkmaar. De kerncollectie bestaat uit voorwerpen en deelcollecties die de unieke dynamiek tussen land, water, werk en leven in deze regio verbeelden.

2.2 Historie van de collectie

Sinds de eerste verzamelactiviteiten in 1937 is de collectie gegroeid door schenkingen, legaten en gerichte aankopen. Belangrijke historische deelcollecties omvatten:

- Het historische aardewerk verzameld door gemeentearchitect De Jong en dr. America.
- De maritieme voorwerpen betreffende de walvisvaart en haringvisserij afkomstig van Stichting Jan Boon.
- Schenkingen en bruiklenen uit de collecties Van Aken, Admiraal, Blaauw (aardewerk), Vrij (majolica) en Commandeur (bodenvondsten).
- De *Collectie Commandeur* (in 2008 verworven), een unieke verzameling slibaardewerk, majolica, steengoed, glas en metaal afkomstig van één erf aan het Noordeinde van Graft.

Op dit moment omvat de totale collectie circa 12.000 objecten. De verhouding tussen eigen bezit en langdurige bruikleen is de afgelopen decennia gecorrigeerd naar 90% eigendom en 10% bruikleen, wat zorgt voor een stabiel en duurzaam beheer.

2.3 Kerncollectie en opstelling

De kerncollectie belicht de veelzijdige cultuurhistorie van het landelijke Alkmaar aan de hand van uiteenlopende thema's:

- **Wonen en leefomgeving:** Houten architectuur, interieur en alledaagse gebruiks- en siervoorwerpen.
- **Maritieme geschiedenis:** Haringvisserij op de Noordzee en walvisvaart in de Noordelijke IJszee.
- **Nijverheid en landbouw:** Scheepsbouw, touwslagerijen, poldermolens, ambachten en agrarische werktuigen.
- **Religie en samenleving:** De doopsgezinde en protestantse geschiedenis en dorpsgemeenschappen.
- **Strijd tegen het water:** Ontginning, droogmakerijen en waterbeheer.
- **Historische figuren en kunstenaars:** Jan Adriaanszn. Leeghwater, Jan Janszn. Weltevree, Jan Boon jr., Willem Schermerhorn, en kunstenaars zoals Jan Kieft, Willem en Arie Spaarman en de schildersfamilie Weeshoff.

2.4 'Platte' collectie, digitalisering en website

De rijke fotocollectie (foto's, prentbriefkaarten, kaarten en documenten) wordt sinds 1997 in nauwe samenwerking beheerd met de Oudheidkundige Vereniging het Schermereiland (OHV). Het fysieke archief bevindt zich in het geconditioneerde depot van het museum.

Voor de registratie en online ontsluiting maken het museum en de OHV gebruik van het registratiesysteem **Memorix Maior**, in nauwe samenwerking met het Regionaal Archief Alkmaar. Via de centrale portal *Regiocollectie* zijn de afbeeldingen en documenten digitaal toegankelijk voor het publiek.

In de beleidsperiode 2026–2030 worden de volgende stappen gezet:

- **Datakwaliteit & Registratie:** De registratieploeg inventariseert en uniformeert bestaande objectbeschrijvingen (terminologie, taalgebruik en rechtenvrije status).
- **Digitale Integratie:** Via een nieuw te ontwikkelen, professionele website wordt de Regiocollectie rechtstreeks en gebruiksvriendelijk ontsloten voor de online bezoeker.
- **Professionele Website:** Een professionele websitebouwer wordt ingeschakeld om de online uitstraling van het museum in lijn te brengen met de nieuwe huisstijl en positionering.

2.5 Verwervingsbeleid

Bij het verwerven van nieuwe objecten hanteert de Commissie Aanwinsten (bestaande uit bestuursleden, beheerder/conservator en inhoudelijke vrijwilligers) een selectief en transparant toetsingskader. Criteria voor opname zijn:

1. **Regionale relevantie:** Het object moet het verhaal van het Schermereiland, de Schermer, de Starnmeer of het landelijke Alkmaar versterken.
2. **Fysieke staat & Authenticiteit:** De conditie en herkomst moeten gedocumenteerd en verantwoord zijn.
3. **Beheer & Depotcapaciteit:** Verwerving mag niet leiden tot onverantwoorde kosten voor conservering of restauratie, noch tot overbelasting van het depot.
4. **Educatieve en museale waarde:** Het object biedt meerwaarde voor tentoonstellingen of publieksactiviteiten.
5. **Eigendom boven bruikleen:** Nieuwe objecten worden bij voorkeur in eigendom verkregen om duurzame instandhouding te borgen.

2.6 Ontzamelen (LAMO)

Het museum volgt strikt de richtlijnen van de **Leidraad voor het Afstoten van Museale Objecten (LAMO)** van de Museumvereniging. Uit recente inventarisaties blijkt dat de ruimte voor ontzamelen beperkt is: de collectie bestaat grotendeels uit unieke, herleidbare objecten zonder doublures. Ontzamelen wordt uitsluitend toegepast indien objecten aantoonbaar niet meer passen binnen het verzamelprofiel of in te slechte staat verkeren.

2.7 Erfgoedpartners met museale collecties

Museum In 't Houten Huis bouwt actieve netwerken op met regionale erfgoedpartners om kennis te delen en gezamenlijk de erfgoedzorg op te pakken. Belangrijke partners zijn:

- **Oudheidkundige Vereniging het Schermereiland (OHV):** Intensieve samenwerking op het gebied van foto- en archiefbeheer.
- **Museummolen Schermerhorn & Schermer Molens:** Procesmatige en inhoudelijke ondersteuning bij het museaal registreren van hun collecties.

- **Lokale Kerkelijke Besturen:** Samenwerking en langdurige bruiklenen van de Grote Kerk De Rijp, de Doopsgezinde Kerk De Rijp en de voormalige Bonifatiuskerk.
- **Stichting Jan Boon & Museum Betje Wolff:** Samenwerking bij wisselende tentoonstellingen en erfgoedprojecten.
- **Stedelijk Museum Alkmaar, Archeologie Alkmaar & Regionaal Archief Alkmaar:** Afstemming over regionale verzamelgebieden, bruiklenen en professioneel beheer.

2.8 Behoud en conservering

Voor de periode 2026–2030 zijn – afhankelijk van beschikbare restauratiebudgetten en fondsen – de volgende topstukken aangewezen voor conservering en restauratie:

- **Inv.nr. 05523:** Atlas/boek *'Lichter der Seevaart'* van Willem Janszoon Blaeu.
- **Inv.nr. 00033:** Scheepswimpel *'Het Bruine Paard'*.
- **Inv.nr. 00101:** Historisch scheepskompas.
- **Inv.nr. 00176:** Scheepswimpel met druivenranken.
- **Inv.nr. 02705:** Gevelmakelaar in de vorm van een toren.

Het museum wordt jaarlijks geïnspecteerd door de Monumentenwacht. Nieuw binnengekomen objecten (met name hout, textiel en papier) doorlopen verplicht een quarantaineprocedure ter preventie van ongedierte en aantastingen. In de nieuwbouw wordt een specifieke, geïsoleerde quarantaineruimte ingericht.

2.9 Klimaatbeheersing en brandveiligheid

In maart 2026 is het luchtbehandelingssysteem van het museum volledig vernieuwd. Hiermee worden temperatuur en relatieve luchtvochtigheid continu en betrouwbaar gereguleerd binnen de museale normen. Voor uiterst kwetsbare objecten is een geconditioneerd depot beschikbaar.

Vanwege de historische houtconstructie van het pand geldt een strikt veiligheidsprotocol (algeheel rookverbod en verbod op open vuur). De calamiteitenprotocollen zijn opgenomen in het vrijwilligersbeleid. Periodiek worden ontruimings- en veiligheidsoefeningen georganiseerd met het personeel en de vrijwilligers.

In de vernieuwde vaste opstelling wordt geïnvesteerd in moderne, hoogwaardig geconditioneerde vitrines. Dit maakt het tevens mogelijk om kwetsbare bruiklenen van andere rijks- en gemeentelijke musea veilig te presenteren.

3. Presentatie

3.1 Vernieuwing van de vaste presentatie

De huidige vaste opstelling stamt uit 2004 en is aan vernieuwing toe. In de beleidsperiode 2026–2030 realiseren we een eigentijdse, dynamische presentatie waarin storytelling en bezoekersbeleving centraal staan.

De vaste opstelling vertelt het verhaal van het landelijke Alkmaar en het Schermereiland. Historische objecten worden niet los gepresenteerd, maar fungeren als betekenisvolle dragers van menselijke verhalen over droogmaking, zeevaart, polderleven, ambachten en gemeenschappen.

3.2 Het unieke verhaal van het landelijke gebied

De presentatie belicht de unieke identiteit van het landschap rond Alkmaar: een historisch polder- en maritiem cultuurlandschap midden in Laag Holland:

- **Leven met het water:** Eilandcultuur, walvisvaart, haringvisserij en internationale handel in de Gouden Eeuw.
- **Polders en Droogmakerijen:** De ontstaansgeschiedenis van de Beemster, Schermer en Starnmeer, de dijkenbouw en het waterbeheer. En de actuele link met eigentijdse vraagstukken zoals zeespiegelstijging, klimaatverandering en bodemdaling.
- **Dorpen en Architectuur:** De unieke houtbouw, dorpsstructuren van De Rijp, Graft, Grootschermer, Schermerhorn en omliggende dorpen, de historie van dorpsbranden, wederopbouw en de totstandkoming van beschermde dorpsgezichten.

3.3 Overdrachtsvormen en bezoekersbeleving

Om een breed publiek aan te spreken, kiest het museum voor een gebalanceerde mix van overdrachtsvormen:

- Authentieke museumobjecten als uitgangspunt van elk verhaal.
- Gelaagde informatie (korte hoofdlijnen voor voorbijgangers, diepere lagen voor geïnteresseerden).
- Vernieuwde audiovisuele introductiefilm en duurzame interactieve stations.
- Actieve, tactiele en 'hands-on' elementen voor kinderen en gezinnen.
- Onderhoudsarme digitale toepassingen (zoals historische kaarten en virtuele weergaven van verdwenen erfgoed).

3.4 Beroemde personen en persoonlijke verhalen

Bekende historische en literaire figuren dienen als ambassadeurs voor het regionale verhaal:

- **Pioniers & Bestuurders:** Jan Adriaanszoon Leeghwater, Jan Boon jr., Jan Janszn. Weltevree en Bernardus Nieuwentijt / Willem Schermerhorn.
- **Literatuur & Kunst:** Betje Wolff & Aagje Deken (geschreven vanuit De Rijp), en regionale meesters zoals Jan Kieft en de familie Weeshoff.

Naast deze bekende kopstukken is er uitdrukkelijk ruimte voor verhalen van 'gewone' inwoners, ambachtslieden, zeevaarders en polderbewoners door de eeuwen heen.

3.5 Tijdelijke tentoonstellingen

Het museum organiseert jaarlijks twee grote wisselende tentoonstellingen en benut de galerijruimte voor kleinere exposities. De exposities verbinden de regionale historie met maatschappelijke actua, kunst en fotografie, en worden vaak in samenwerking met externe partners of regionale kunstenaars opgesteld.

3.6 Fysieke uitbreiding en accommodatie

Het historische museumgebouw aan de Tuingracht 13 kampt met een structureel gebrek aan publieks- en ondersteunende ruimte. In samenwerking met architect Rob de Vries en de gemeente Alkmaar is een definitief uitbreidingsplan opgesteld, waarvoor het principeverzoek door het gemeentebestuur positief is beoordeeld.

De uitbreiding omvat:

1. **Centrale ontvangstruimte:** Een gastvrije en ruime entree voor de ontvangst van schoolklassen, reisgezelschappen en evenementen.

2. **Flexibele werkruimtes:** Moderne werkplekken voor medewerkers en medewerkers van de Oudheidkundige Vereniging het Schermereiland.
3. **Geconditioneerd depot:** Aanvullende, hoogwaardige opslag voor kwetsbare collectieonderdelen.
4. **Operationele opslag:** Afzonderlijke opslagruimten voor tentoonstellingsmateriaal, vitrines en werkmaterialen.
5. **Vrije Quarantaineruimte:** Een exclusief ingerichte ruimte voor de inspectie en isolatie van nieuwe aanwinsten.

4. Publieksbereik & Communicatie

4.1 Bezoekersontwikkeling

In de afgelopen beleidsperiode schommelde het fysieke bezoekersaantal (inclusief het Raadhuis van Graft) tussen de 4.000 en 6.000 bezoekers per jaar. Voor de periode 2026–2030 stelt het museum geen harde kwantitatieve streefcijfers meer centraal.

De focus verschuift naar **kwalitatieve doelstellingen**: de verrijking van de bezoekerservaring, maatschappelijke relevantie en educatieve impact. Daarnaast zet het museum in op een substantiële stijging van het **digitale bereik** via de vernieuwde website en de online raadpleging van de Regiocollectie.

4.2 Doelgroepen

Het museum richt zijn publieksbenadering op drie pijlers:

- **Inwoners van de regio:** Inwoners van het landelijke Alkmaar en omliggende gemeenten. Het museum wil hun historische identiteit en verbondenheid met de leefomgeving versterken.
- **Toeristen en recreanten:** Dagjesmensen en vakantiegangers in Laag Holland die kennismaken met het erfgoed en het landschap.
- **Gezinnen en jeugd tot 12 jaar:** Met speciale interactieve routes en 'hands-on' elementen in de nieuwe opstelling wordt het individuele jeugd- en gezinsbezoek gestimuleerd.

4.3 Communicatie, PR en Rebranding

Om het vernieuwde museum stevig op de kaart te zetten, wordt een integraal rebrandingtraject uitgevoerd:

- **Nieuwe visuele identiteit:** Een eigentijds logo en huisstijl die het bredere verzamelgebied van het landelijke Alkmaar vertegenwoordigt.
- **Eenduidige communicatie:** Strikte doorvoer van de huisstijl in drukwerk, social media, nieuwsbrieven, zaalteksten en bewegwijzering.
- **Professionele Website:** Een responsieve website met een overzichtelijke navigatie, duidelijke bezoekersinformatie en een rechtstreekse koppeling met Memorix/Regiocollectie.
- **PR & Social Media:** Beproefde PR via regionale media (*De Uitkomst*, *Museumkrant*, *Bureau Toerisme Laag Holland*) wordt gecombineerd met een gestructureerde inzet van Facebook en Instagram.

4.4 Stakeholders en Netwerkpartners

Stichting Vrienden van Museum In 't Houten Huis: De Stichting Vrienden (opgericht in 1995) ondersteunt het museum financieel bij restauraties, bijzondere aankopen en projecten. Vrienden ontvangen privileges zoals uitnodigingen voor openingen en het kwartaalblad *De Kroniek*. De vriendenkring wordt in deze beleidsperiode actief uitgebouwd.

Oudheidkundige Vereniging het Schermereiland (OHV): Het museum en de OHV werken intensief en gelijkwaardig samen. Met het gezamenlijk beheer van de beeldcollecties, het delen van de Memorix-database en de uitwisseling in het bestuur is de samenwerking geborgd. De OHV betreft in de nieuwbouw een dedicated flexplek en werkruimte.

Stichting Jan Boon: Langdurige partner voor het beheer van maritiem erfgoed en samenwerkingspartner bij culturele projecten en fondsenwerving in de regio.

Gemeentelijke & Erfgoedorganisaties: Het museum onderhoudt actieve relaties met de Gemeente Alkmaar, Stedelijk Museum Alkmaar, Erfgoed Alkmaar (Monumentenzorg en Archeologie), Regionaal Archief Alkmaar, Stichting Alkmaarders op de Kaart, Cultuur Primair en omliggende monumenten- en molenbesturen.

Subsidiefonds: Voor projectmatige uitbreidingen en vernieuwingen werkt het museum nauw samen met fondsen zoals het Victoriefonds, VSBfonds, het Cultuurfonds en de provincie Noord-Holland.

5. Educatie

5.1 Structuur van het educatieprogramma

Voor het basisonderwijs is een transparante en kerndoeldekkende structuur ontwikkeld. Voor elk afzonderlijk leerjaar is een specifiek lesprogramma beschikbaar dat aansluit bij de eigen collectie en de streekgeschiedenis. Daarnaast biedt het museum maatwerk voor scholen die aansluiting zoeken bij specifieke projectthema's.

De uitvoering is in handen van de betaalde krachten en de vaste Commissie Educatie (bestaande uit enthousiaste vrijwilligers).

5.2 Strategische koers 2026–2030

- **Samenwerking met Cultuur Primair:** Versterken van het regionale netwerk met basisscholen in de gemeente Alkmaar.
- **Kwaliteitsslag door Nieuwbouw:** De nieuwe ontvangstruimte maakt de ontvangst van schoolklassen logistiek comfortabel en inhoudelijk effectiever.
- **Integratie in de Vaste Presentatie:** Ontwikkeling van interactieve elementen, doe-stations en ontdeksporen voor gezinnen en schoolgroepen in de museumzalen.

6. Aanvullend aanbod

6.1 Raadhuis van Graft

Het monumentale 17e-eeuwse Raadhuis van Graft fungeert als een vaste dependance van het museum. Met de vaste opstelling *'Hart van Graft'* op de benedenverdieping en de historische fotopresentatie rondom de unieke zerkenvloer op de bovenverdieping biedt het raadhuis een aantrekkelijke pleisterplaats voor bezoekers en recreanten.

Exploitatie & Vrijwilligers: Geopend in de weekeinden van Pasen tot en met eind september (13:00 – 17:00 uur). De toegang is gratis (vrijwillige bijdrage). De openstelling wordt gedragen door een vrijwilligersteam van circa 12 personen. Na een geslaagde pilot wordt na het seizoen 2026 besloten over de definitieve vormgeving van een permanent museumwinkeltje.

6.2 Museumboot Maria-Lijntje

De *Maria-Lijntje* (een historische Motor-Kagenaar uit 1930) weerspiegelt de historische betekenis van de beroeps- en beurtvaart in het waterrijke gebied (zoals het historische vervoer door fa. Visser).

In verband met gewijzigde regelgeving voor commerciële groepsvaarten wijzigt de koers van de *Maria-Lijntje* in de periode 2026–2030 definitief naar **maatschappelijke inzet**. Het schip wordt kosteloos ingezet voor maatschappelijke doeleinden (zoals vaartochten voor ouderenbonden, mantelzorgers en lokale vrijwilligersorganisaties). De exploitatie hiervan wordt geborgd door een structurele gemeentelijke subsidie van € 3.000,- per jaar.

7. Organisatie & Financiën

7.1 Bestuur en Toezicht

Het museum werkt met een geëngageerd en meewerkend bestuur van vrijwilligers. Om de inhoudelijke en organisatorische banden in de regio te borgen, heeft onder meer de voorzitter van de Oudheidkundige Vereniging het Schermereiland (OHV) zitting in het bestuur.

7.2 Personeel en Vrijwilligers

De dagelijkse leiding, collectiebeheer, registratie en publiekswerking berusten bij twee betaalde beheerders. Zij sturen de brede schil van vrijwilligers aan die actief zijn bij publieksonvangst, rondleidingen, educatie, registratie en de museumboot.

7.3 Huisvesting & Eigendomsoverdracht

Het eigendom van het museumgebouw aan de Tuingracht wordt overgedragen van Stichting Beheer Gemeene Wees- en Armenhuis naar de **Gemeente Alkmaar**. De gemeente Alkmaar treedt op als de financiële en bouwkundige partner voor de te realiseren fysieke uitbreiding. Voor het museum waarborgt dit duurzame continuïteit en een hoogwaardige accommodatie.

7.4 Financieel beleid en Prestatie-afspraken

De reguliere exploitatie wordt gefinancierd door de structurele subsidie van de gemeente Alkmaar en eigen inkomsten (entrees, winkelverkoop, arrangementen). Met de gemeente Alkmaar zijn heldere prestatie-afspraken gemaakt:

- Ruime openstelling van het museum (opgewaardeerd van de minimale norm van 180 dagen naar ruim 300 dagen per jaar).
- Seizoensopenstelling van het Raadhuis van Graft.
- Organisatie van minimaal 2 tijdelijke tentoonstellingen per jaar.
- Professioneel beheer, behoud en toegankelijk maken van de museale en gemeentelijke collecties (inclusief de oude raadhuisen van Graft, Grootschermer en De Rijp).
- Actieve samenwerking met erfgoed- en onderwijspartners in Alkmaar.

8. Rol van het beleidsplan in de besturingscyclus

Om te waarborgen dat de ambities uit dit beleidsplan daadwerkelijk worden gerealiseerd, vormt dit document de leidraad voor de **bestuurlijke en organisatorische plannings- en regelcyclus** van Museum In 't Houten Huis gedurende de periode 2026–2030:

Bestuurlijke Planning & Evaluatiecyclus

1. **Jaarlijkse Werkplannen & Begroting:** Het beleidsplan wordt door het bestuur en de beheerders jaarlijks vertaald naar concrete werkplannen met operationaliseerbare doelstellingen en een bijbehorende jaarbegroting.
2. **Periodieke Kwartaalevaluaties:** Elk kwartaal vindt in de bestuursvergadering een gestructureerde voortgangsevaluatie plaats. Hierin worden het werkplan, de status van de nieuwbouw en inrichting, de exploitatiecijfers en de gemeentelijke prestatie-afspraken besproken en zo nodig bijgesteld.
3. **Jaarverslaggeving & Verantwoording:** Na afloop van elk kalenderjaar legt het bestuur inhoudelijk en financieel verantwoording af in het jaarverslag en de jaarrekening, getoetst aan de Museumnorm, Governance Code Cultuur en prestatie-afspraken.